

Povinnosti na sdílení dopravních dat vyplývající z Nařízení EK v přenesené pravomoci

Petr Bureš, ČVUT Fakulta Dopravní

Výchozí stav

- Informace o dopravní situaci poskytuje v ČR řada veřejných subjektů.
- Od 2005 integruje v souladu s JSDI data z veřejných subjektů NDIC

JSDI: Jednotný systém dopravních informací pro ČR

- realizovaný dle usnesení vlády ČR č. 590 ze dne 18. 5. 2005
- Povinnost (**Policie ČR, obecní policie, silniční a správní úřady správce pozemních komunikací (Ředitelství silnic a dálnic, Technické správy komunikací velkých měst, krajské a obecní úřady) a Hasičský záchranný sbor**) poskytovat ministerstvu příslušné aktuální informace. Propojení informačních **systemů záchranné služby**, zapojení dalších poskytovatelů informací - např. provozovatelů dopravně telematických aplikací, apod

Jednotný systém dopravních informací pro ČR (JSDI)

- Shromažďování a zveřejňování dat v digitální podobě v **mezinárodních standardizovaných** datových formátech lokalizovaných za využití státních mapových děl a databází.
- **Prováděcí vyhláška** Ministerstva dopravy ČR č. 3/2007 Sb., o celostátním dopravním informačním systému **stanovuje obsah těchto dat.**
- Dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, MD ČR pověřilo ŘSD ČR, **informovat veřejnost o situacích v provozu na pozemních komunikacích, které mají vliv na bezpečnost a plynulost silničního provozu.**

Historie a vývoj poskytování dopravních informací

Národní dopravní informační centrum (NDIC)

- V listopadu 2005 bylo v Ostravě zřízeno Národní dopravní informační centrum.
- Poskytuje dopravní informace ve formátu XML vycházejícím z formátů používaných v zahraničí (DDR)
- Postupné rozšiřování datové základny

Ostatní dopravně informační centra

- Kontinuální vývoj a přidávání zdrojů v regionálních dopravně informačních centrech.
- Vývoj a standardizace nových formátů, přidávání multimodálních informací.

Shrnutí výchozího stavu

- **Velmi dobrá** výchozí pozice již od roku 2005/2006
- Dopravní informace poskytovány ve strojově čitelném formátu na základě licenční smlouvy prostřednictvím různých rozhraní
- Stanovení povinných typů a zaměření „vliv na bezpečnost a plynulost silničního provozu“ konkrétní typy stanoveny ve vyhlášce
- Zákonná povinnost poskytovat dopravní informace, fungující infrastruktura
- Začlenění klíčových dat do NDIC

Změna situace od 2010 => Evropská harmonizace

- Potřeba harmonizovaného rozvoje ITS systémů v rámci členských států EU
- Vznik **Směrnice Evropského parlamentu a rady 2010/40/EU** ze dne 7. července 2010 o rámci pro zavedení inteligentních dopravních systémů v oblasti silniční dopravy a pro rozhraní s jinými druhy dopravy.
- Povinnost pro členské státy EU zajistit, aby **budované i již zavedené systémy** a aplikace ITS dosáhly odpovídající míry **kompatibility a interoperability** po **technické**, ale i po **organizační** stránce, a to včetně **posouzení shody**.

=> Do českého právního řádu byla směrnice ITS transponována do § 39a zákona o pozemních komunikacích 13/1997 Sb.

Transpozice směrnice § 39a 13/1997 Sb.

- Stanovení povinnosti poskytovatele služby ITS **používat** pouze takové součásti ITS které **odpovídají specifikacím** stanoveným EK, a **poskytovat služby** ITS způsobem odpovídajícím těmto specifikacím.
- Stanovení povinnosti, pokud to vyžaduje specifikace, uvádět na trh a do provozu pouze ty součásti ITS, pro které bylo provedeno **posouzení shody** nebo **vhodnosti pro použití**.
- Možnost uložení „**ochranného opatření podle zvláštního právního předpisu**“ (správní delikt: pokuta až 500 000 Kč) při zjištění, či podezření, že součást ITS **není v souladu** s požadavky výše uvedených odstavců.
- Stanovení **povinnosti poskytovatele služby** ITS provozovat služby v souladu s pravidly pro zpracování osobních údajů

Specifikace / delegované akty (1/2)

- Na Směrnici o ITS navazuje soubor evropských prováděcích předpisů, rozpracovávajících její dílčí cíle, a to konkrétně **Nařízení Evropské komise v přenesené pravomoci (Specifikace)**. Specifikace se zaměřují na:
 - Vymezení služeb a dat která by měla být harmonizována (kategorie, typy)
 - Vymezení držitelů, producentů dat a poskytovatelů služeb a jejich povinností
 - Popis způsobu výměny či poskytnutí služeb (národní přístupové místa)
 - Stanovení formátů poskytovaných dat (DATEX, NETEX)
 - Stanovení harmonogramu harmonizace (shody se specifikací)
- Kromě dat o silničním provozu se technicky harmonizují data o cestování veřejnou osobní dopravou (multimodálních informačních služby)

Specifikace / delegované akty (2/2)

- Nařízení č. [885/2013](#) ohledně poskytování informací o parkovacích místech pro nákladní dopravu (platnost od 2015),
- Nařízení č. [886/2013](#) ohledně poskytování informací souvisejících s bezpečností silničního provozu, (platnost od 2015)
- Nařízení č. [2015/962](#) ohledně poskytování informací o dopravním provozu v reálném čase (platnost od 2017) a
- Nařízení č. [2017/1926](#) ohledně poskytování informačních služeb o cestování v rámci EU při použití více druhů dopravy. (etapizace 2019, 20, 21 a 23)

=> Poskytovatel služby ITS je povinen při poskytování služby užívat pouze takové součásti inteligentního dopravního systému, které odpovídají výše uvedeným specifikacím.

Detailní povinnosti dle Nařízení

Nařízení č. 885/2013 ohledně poskytování informací o parkovacích místech pro nákladní dopravu

- **Platí pro:** veřejné či soukromé provozovatele parkovišť a poskytovatelé služeb.
- **Povinné typy dat:** Statická data popisující odpočívku (včetně počtu míst a kontaktu na uživatele). Dynamická data o aktuální obsazenosti.
- **Povinné formáty:** DATEX II (CEN/TS 16157) pro statická i dynamická data
- **Posouzení souladu:** vyžadováno

Nařízení č. 886/2013 ohledně poskytování informací souvisejících s bezpečností silničního provozu

- **Platí pro:** veřejní a/nebo soukromí provozovatelé komunikací a poskytovatelé služeb
- **Povinné typy dat:** je pevně stanoveno 7 typů dat, například kluzká vozovka, nezajištěné místo nehody, vozidlo v protisměru atp.
- **Povinné formáty:** DATEX II (CEN/TS 16157) (definovaný minimální profil)
- **Posouzení souladu:** vyžadováno

1. Nařízení č. [2015/962](#) ohledně poskytování informací o dopravním provozu v reálném čase

- **Platí pro:** Silniční orgány a provozovatelé silnic ve spolupráci s výrobcí digitálních map a poskytovateli služeb
- **Povinné typy dat:** Statická data o silniční síti včetně geometrie a atributů PK, dopravní značení, omezení rychlosti poloha mýtných bran, poloha čerpacích a dobíjecích stanic, zastávek atp. Dynamická data na silniční síti včetně uzavírek, nehod, stavu silnice sjízdnosti, dostupnosti parkovacích míst, hustota provozu, rychlost, cestovní čas atp.
- **Povinné formáty:** DATEX II (CEN/TS 16157) pro dynamická data
- **Posouzení souladu:** vyžadováno

1. Nařízení č. [2017/1926](#) ohledně poskytování informačních služeb o cestování v EU při použití více druhů dopravy

- **Platí pro:** Dopravní orgány, provozovatelé dopravy, provozovatelé infrastruktury nebo poskytovatele služby dopravy
- **Povinné typy dat:** Statická data o cestování pro vyhledání místa, trasy, včetně geometrie, spojení, přestupní místa, jízdní řády, vozidla, bezbariérovost, parkoviště P+R, sdílení jízdních kol, elektromobilita, společné tarify, atp. Dynamická data o cestování, situace v reálném čase, výluky, funkčnost zařízení, časy odjezdů, dostupnost dobíjecích stanic, atp.
- **Povinné formáty:** NeTEx CEN/TS 16614, SIRI CEN/TS 15531
- **Posouzení souladu:** vyžadováno

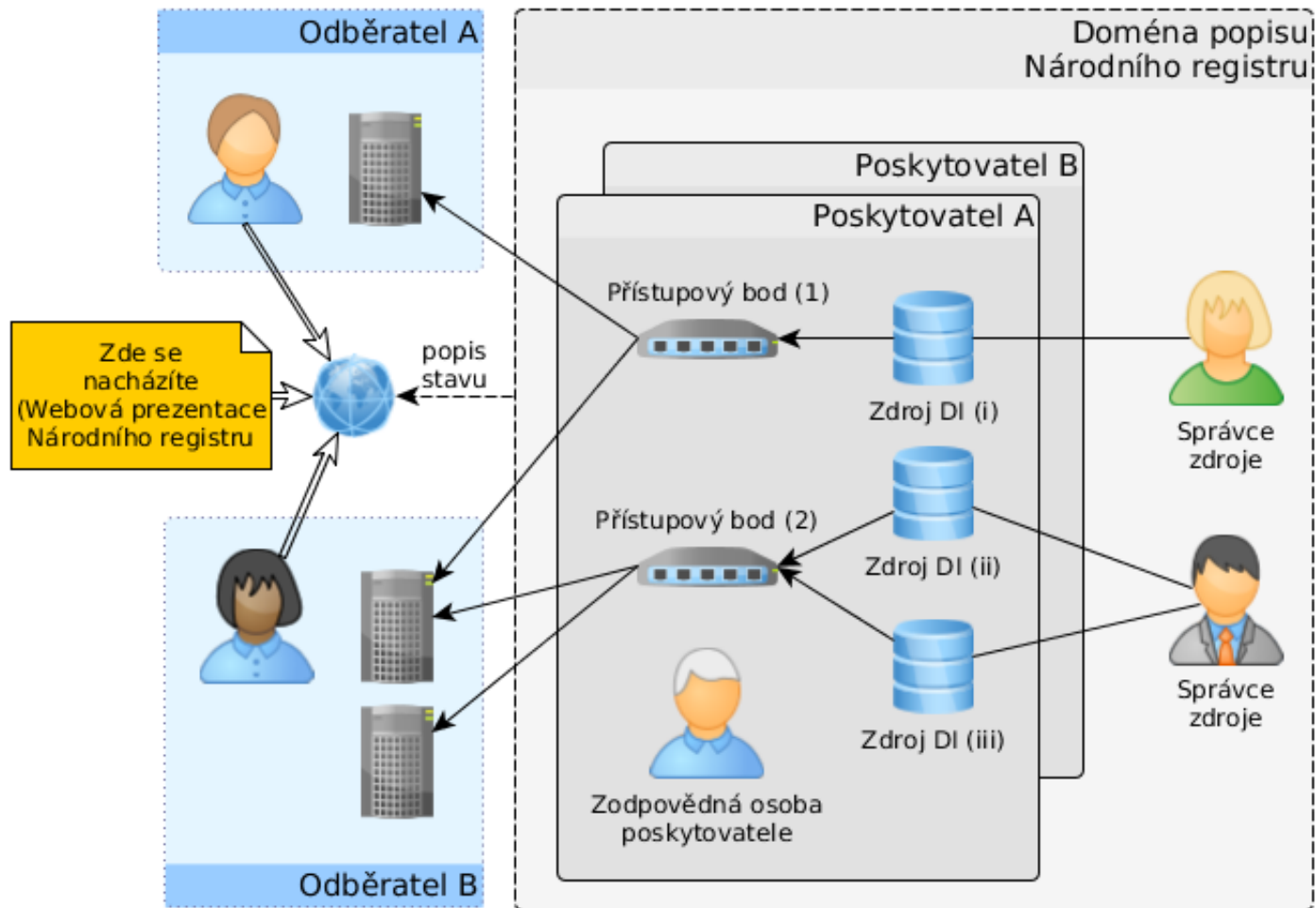
Základní povinnosti

Specifikace nařizují členským státům EU vybudovat **Národní přístupové místo (NAP)**.

- NAP shromažďuje informace o poskytovaných datech / či samotná data, umožňuje přístup k těmto datům, obsahuje informace o kvalitě dat a postupech jejich odběru.
- V ČR je NAP implementován jako Registr (<https://registr.dopravniinfo.cz/cs/>) a distribuční rozhraní jednotlivých poskytovatelů (<https://mobilitydata.rsd.cz>).

Specifikace stanovují povinným subjektům tyto povinnosti:

- Poskytovat data o **silniční dopravě** ve formátech DATEX
- Poskytovat data o **multimodální dopravě** ve formátech NETEX a SIRI
- Registrovat se na NAP a popsat data meta-daty
- Dbát na kvalitu dat, umožnit uživatelům dat připomínkovat kvalitu
- Poskytovat data v souladu se specifikací (prohlášením o shodě)

Národní registr (NAP)

- V ČR je hlavním (a jediným) přispěvatelem silničních dat do registru NDIC
- Registr je implementován formou meta-datového portálu (bez skutečných dat)
- Registr nyní informuje o 12 zdrojích (9 dynamických a 3 statické)

Zájemcům o data je poskytnut:

- seznam poskytovatelů s kontaktními údaji
- Popis způsobu sjednání odběru včetně vzorové licenční smlouvy
- Přehled zdrojů a základní informace o jejich obsahu a podrobnou dokumentaci
- Typy obsažených informací, frekvence publikace, geografická relevance
- Dokumentace formát a protokolu výměny poskytovaných dat včetně schématu a vzorků

Závěr

- Povinnosti pro sdílení informací o silniční dopravě začal NDIC naplňovat, až na požadovaný formát již od 2005/6.
- Od 2015 jsou informace o silniční dopravě poskytovány i v DATEX II
- Povinné subjekty musí splnit požadavky specifikací, subjekty mají volbu poskytnout data prostřednictvím NAP v požadovaném formátu či prostřednictvím NDIC
- V případě multimodálních cestovních informací nejsou zákonné požadavky dosud naplněny, zejména s ohledem na typy a formát poskytovaných dat a otevření vyhledávacího rozhraní.

=> povinný subjekt se musí v NAP registrovat včetně dat které poskytuje v potřebné míře detailu.

Děkuji za pozornost

Petr Bureš

Fakulta dopravní ČVUT v Praze

petr.bures@cvut.cz